

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/266/2022
Identifikačné číslo spisu:	8517204217
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8517204217.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky T. M. P., rod. A., narodená XX. B. XXXX, E., Q. C. XXXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Marián Gelenecky, Stará Ľubovňa, Garbiarska 20, proti manželovi - odporcovi O. A., narodený XX. Y. XXXX, A. G. Z., L. XXXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Ján Slovinský, Spišská Nová Ves, Štefánikovo námestie 13, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu V. A., nar. XX. M. XXXX, E., Q. C., XXXX/XX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. augusta 2022 č. k. 24CoP/175/2021-1171, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) zmenil rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) č.k. 4P/126/2020-894 zo dňa 2.6.2021 v spojení s opravnými uzneseniami č.k. 4P/126/2020-916 zo dňa 29.6.2021 a č.k. 4P/126/2020-943 zo dňa 19.7.2021 tak, že zaviazal otca prispievať na výživu maloletého sumou 120 eur počnúc vykonateľnosťou rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4P/140/2017-445 z 15. apríla 2019 vo výroku o rozvode manželstva, a to vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania určil výživné pre mal. dieťa v zmysle návrhu otca sumou po 33 eur mesačne, a to za obdobie od 9. mája 2019 do 30. septembra 2019 majúc za to, že v tomto období bol otec práceneschopný (PN) a jeho príjem pozostával z dávky v hmotnej núdzi. Práceneschopnosť ukončil 24. septembra 2019. Ďalej súd špecifikoval platenie výživného za nasledovné obdobie v podstate po ukončení práceneschopnosti a začatia realizovania práce osobného asistenta, t.j. od 1. novembra 2019 do 7. júla 2020 a určil ho v sume 70 eur mesačne a v tej istej sume aj od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva od 8. júla 2020 do budúca. Súd prihliadol na príjmové pomery otca mal. dieťaťa, avšak aj na potencialitu jeho príjmov a celkové pomery na strane oboch

rodičov. Súd konštatoval, že otec môže vykonávať aj inú prácu ako prácu osobného asistenta, ktorá by bola aj inak platená a jeho potencionálne príjmy by tým boli vyššie (zohľadniac bez nadmernej fyzickej záťaže). Ďalej z predložených dokladov v podstate vyplýva, že sumu, ktorú otec zarobí ako asistent, zároveň platí za užívanie domčeka. Navyiac otec uhrádza sumu 100 eur mesačne na udržiavacie a modernizačné prostriedky na nehnuteľnosť, ktorú vôbec nevlastní. Na strane druhej má bývanie vyriešené v byte v nadstavbe bytového domu, K. XX, A. G. Z., ktorý bol riadne skolaudovaný dňa 8. marca 2017. Teda sumu, ktorú otec dostáva z titulu vykonávania asistencie menovanej zároveň dáva naspäť vo výške 200 eur O. W. ako platbu za užívanie jeho tzv. chatky - domčeka. Vzhľadom na uvedené bol prvostupňový súd toho názoru, že je v možnostiach otca, vzhľadom aj na jeho zdravotný stav, zabezpečiť si prácu, ktorá bude primeraná jeho zdravotnému stavu, ale najmä z ktorej bude dosahovať vyšší príjem ako doposiaľ tak, aby plnil svoju vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu. Matka mal. dieťaťa po ukončení predchádzajúceho pracovného pomeru v Starej Ľubovni, je od 1. júla 2020 - doposiaľ vedená v evidencii na úrade práce a jej príjem pokiaľ ide o dávky v nezamestnanosti v priemere 580 eur mesačne. Matka nie je vlastníčkou nehnuteľnosti. Taktiež boli doručované výpisy z účtu pokiaľ ide o náklady na bývanie a Zmluva o užívaní bytu uzavretá medzi matkou a jej partnerom, na základe ktorej platí mesačne za užívanie bytu sumu 290 eur.

3. Odvolací súd zistil, že maloletý navštevuje 4. ročník základnej školy, a teda potreby dieťaťa v zásade rastú s pribúdajúcim vekom, teda čím je dieťa staršie, tým viac sa socializuje, rozširuje sa pole jeho aktivít a záujmov a tým prirodzene narastajú aj jeho výdavky. Náklady na výživu žiaka základnej školy sú preto v zásade vyššie než náklady na výživu dieťaťa predškolského veku. Preto považoval sumu určenú súdom prvého stupňa za neadekvátnu. Výživné určené odvolacím súdom 120 eur v prepočte 4 Eurá na deň je pri aktuálnych cenách nevyhnutných výdavkov maloletého na bývanie, potraviny, drogériu, oblečenie a obuv, lieky, školné a školské potreby primerané do takej miery, že nie je potrebné podrobne dokazovať existenciu a výšku týchto výdavkov, ako sa domáhal otec. Matkou prezentované výdavky na zabezpečovanie výživy mal. dieťaťa nevybočujú z rámca potrieb iných detí na rovnakom stupni školského vzdelávania, preto o ich výške nemal pochybnosti ani odvolací súd. Pripomenul aj častú zmenu oblečenia a obuvi pre rýchly vývin. Keďže otec má vyriešené bývanie v nehnuteľnosti, ktorú vlastní, uhrádzanie mesačne sumy 100 eur na udržiavacie a modernizačné prostriedky nehnuteľnosti, ktorú má navyiac v prenájme a nevlastní je, vyhodnotil ako účelové tvrdenie otca. Odporca má sám zabezpečené bývanie, resp. v prípade nevyužitia vlastnej nehnuteľnosti ju môže dať do prenájmu a zabezpečiť si tak ďalší príjem. Odvolací súd zdôraznil, že otec žiadnym spôsobom nepreukázal, že zdravotné problémy mu dlhodobo bránia v pracovnom výkone, keďže jeho pracovná schopnosť nie je natoľko znížená, nie je poberateľom invalidného dôchodku, preto jeho námietky ohľadom jeho neschopnosti plnohodnotne pracovať v dôsledku zdravotných problémov neobstoja, a nie je možné ich hodnotiť ako objektívnu neschopnosť plniť si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu. Rovnako zdôraznil, že ak sa otec uspokojil s príjmom, aký dosahuje za vykonanú prácu, nie je na to žiaden opodstatnený dôvod. Takýto spôsob zabezpečovania finančných prostriedkov nemôže byť na úkor platenia výživného pre dieťa, je neakceptovateľné, aby sa otec uspokojil so zamestnaním, kde trávi denne niekoľko hodín a dostane za to odmenu, ako uvádza 200 eur mesačne. Neboli predložené dôkazy, ktoré by preukazovali, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať vyšším výživným než určil súd prvej inštancie, a teda je podľa odvolacieho súdu neakceptovateľné, aby otec nevyvíjal žiadnu snahu o zabezpečenie z adekvátneho zdroja príjmu tak, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť k synovi. Tvrdenia otca o zhoršenom zdravotnom stave neboli preukázané ani listinnými dôkazmi, akými je odborný posudok o invalidite, z ktorého vyplýva záver, že z posudkového hľadiska nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola vyjadrená v % - 20 % a invalidita mu nevznikla. Otec sa nedôvodne vzdal vyššieho príjmu tým, že ukončil živnostenské podnikanie z ním uvádzaných zdravotných problémov a táto skutočnosť nie je v najlepšom záujme maloletého. Matka poskytuje maloletému osobnú starostlivosť, ktorú možno stavať na roveň peňažného plnenia, zároveň uhrádza výdavky spojené s chodom domácnosti, členom ktorej je aj maloletý. S poukazom na potencialitu príjmov otca, ktorú odvolací súd ustálil aspoň v sume minimálnej mzdy vychádzajúc z čistej minimálnej mzdy za rok 2021 vo výške 623 eur a dospel k záveru, že výška výživného pre maloletého by mala byť v rozsahu 120 eur,

ktorá nebola určená zo skutočného príjmu otca, ale z príjmu, ktorý by dosiahol, ak by zarábala aspoň minimálnu mzdu.

4. Proti tomuto rozsudku podal odporca včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Podľa jeho názoru sa súd nedostatočne vysporiadal so zistením majetkových pomerov na strane otca a matky a nedostatočne sa vysporiadala s predloženými listinnými dôkazmi. Jeho hrubý príjem je 336 eur, pričom dieťa nevyžaduje žiadne špeciálne výdavky. Preto nesúhlasí s výškou výživného vo výške 120 eur, keďže v zmysle rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky sa výživné určuje v rozpätí 20 - 30 % čistého príjmu. Podľa neho nedošlo v konaní k dostatočnému zdôvodneniu majetkových pomerov, schopností a možností matky. Preto rozhodnutie považuje za arbitrárne a porušujúce práva na spravodlivý proces. Matka ani raz neodovzdala dieťa do starostlivosti otca, čím je mu upierané právo podieľať sa na rodičovských právach a povinnostiach. Preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napádané rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie alebo alternatívne sám vo veci rozhodol.

5. Navrhovateľka uviedla, že odvolací súd podľa nej dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a s jeho odôvodnením sa stotožňuje. Preto je toho názoru, že práva odporcu neboli porušené a vzhľadom na vek dieťaťa 9 rokov považuje sumu 120 eur za nízku. Otec dieťaťa netrpí žiadnou vážnou chorobou, ktorá by mu bránila vykonávať prácu. Jeho konanie považuje za snahu vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti. Preto navrhla dovolanie odporcu zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že oprávnený dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolateľ namietal nesprávne zistené majetkové pomery otca a matky, ich odôvodnenie a na to nadväzujúci výpočet výšky výživného. Ide o skutkové okolnosti prípadu.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

10. Zisťovanie skutkového stavu a správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdom predstavujú skutkovú stránku sporu (skutkové otázky), ktoré nie sú prípustným predmetom dovolacieho prieskumu. Súd zisťuje skutkový stav veci, aby si tak vytvoril predpoklady pre aplikáciu právnej normy, na základe ktorej v konkrétnej veci nachádza právo, teda dochádza k právnemu posúdeniu veci. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov z právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej

aplikáciu súdom na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp zn. 9Cdo/150/2020 zo dňa 27.04.2022).

11. Posudzovanie majetku, príjmu a výdavkov navrhovateľky a odporcu, ako aj výšky oprávnených potrieb maloletého je posúdením skutkovým, ktoré je v zmysle vyššie uvedeného z dovolacieho prieskumu vylúčené. Dovolací súd pri vyhodnotení výšky priznaného nezistil zjavnú neodôvodnenosť, prípadne logický rozpor v úvahe odvolacieho súdu. Najvyšší súd konštatuje., že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nebol naplnený.

12. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovanej na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.